

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

І УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење закона садржан је у члану 97. став 1. тач. 4, 6, 7 и 16. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/06), којим се утврђује да Република Србија уређује и обезбеђује одбрану и безбедност Републике Србије и њених грађана и мере за случај ванредног стања; јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних и других делатности, робне резерве, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине; организацију, надлежност и рад републичких органа.

ІІ РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Након двадесет година примене Закона о робним резервама („Службени гласник РС“, број 18/92) настала је потреба за доношењем новог закона у циљу усклађивања са правним системом Републике Србије, као и испуњавања захтева за чланство Републике Србије у Светској трговинској организацији (СТО) и ЕУ.

Један од основних разлога за доношење овог закона којим ће се прецизно дефинисати циљеви образовања робних резерви, одредити обим и врста производа у оквиру робних резерви и регулисати друга питања од значаја за усклађивање система робних резерви са европском регулативом, је и утврђивање нових решења.

Такође, новим законом се, након искуства у примени досадашњег закона којим је регулисана област робних резерви, отклањају уочени недостаци.

Област робних резерви је до престанка постојања државне заједнице Србија и Црна Гора била уређена савезним и републичким законима и подзаконским актима и то: Законом о робним резервама („Службени лист СФРЈ“, број 58/89 и „Службени лист СРЈ“, број 16/93...26/97) и Одлуком о условима коришћења савезних робних резерви и складишта („Службени лист СРЈ“, број 9/97), Законом о робним резервама („Службени гласник РС“, број 18/92) и Уредбом о условима давања на зајам и коришћење роба из републичких робних резерви („Службени гласник РС“, број 86/2004). Доношењем Одлуке Савета министара о давању на коришћење и управљање непокретности („Службени лист СЦГ“, бр. 18/2003), створени су услови да у надлежност Републичке дирекције за робне резерве пређу послови, задаци и покретна и непокретна имовина Савезне дирекције за робне резерве. Стављањем ван снаге савезног Закона о робним резервама и подзаконског акта, настала је потреба да се доношењем новог закона, на свеобухватан и савремен начин регулише област пословања робним резервама.

Такође, Законом о ратификацији уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, бивше југословенске Републике Македоније, Републике Црне горе, Румуније, Републике Србије и привремене мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација („Службени гласник РС“, број 62/06) (у даљем тексту: Уговор) Република Србија је преузела обавезу да усагласи своје законодавство са захтевима директива ЕУ које се односе на енергетику чиме ће се омогућити пуно учешће земаља Југоисточне Европе у унутрашњем тржишту енергије Европске Уније.

На петом састанку Савет министара који је одржан дана 11. децембра 2008. године донета је Одлука бр. 2008/03/МС–ЕпС о проширењу Уговора и на нафтну област. Једно од најзначајнијих питања из обе области је успостављање система обавезних резерви нафте у складу са Директивом 2009/119/ЕЗ којом се намеће обавеза земљама чланицама да држе минималне резерве нафте и/или деривата нафте.

На десетом састанку Савета министара који је одржан дана 18. октобра, Савет министара је усвојио Одлуку о примени Директиве 119/2009/ЕЗ којом се Државе чланице обавезују да успоставе обавезне резерве нафте и/или деривата нафте не касније од 1. јануара 2023. године.

Имајући у виду преузету међународну обавезу Законом о робним резервама се уређује и област обавезних резерви нафте и деривата нафте.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. дефинише предмет и садржину закона предвиђајући да се законом уређују услови за образовање, финансирање, размештај, коришћење и обнављање робних резерви (у даљем тексту: робне резерве) и услови за формирање, размештај, коришћење, обнављање и финансирање обавезних резерви нафте и деривата нафте (у даљем тексту: обавезне резерве) и обезбеђење и одржавање простора за њихов смештај и чување, као и пословање и управљање робним резервама и обавезним резервама и складиштима на територији Републике Србије.

Члан 2. утврђује основна начела на којима се заснива пословање и управљање робним резервама, а то су: снабдевеност и стабилност, тржишно пословање, пажња доброг привредника

Члан 3. прописује случајеве у којима се користе робне резерве и дефинише појам снабдевености.

У ставу 1. се одређује за које случајеве треба обезбедити снабдевеност и стабилност тржишта, односно дефинише се да се робне резерве образују за случај ванредних ситуација, елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа и других већих несрећа и непогода услед којих наступа или може да наступи прекид у основном снабдевању, или недовољно, односно нестабилно основно снабдевање; наступања или непосредне опасности наступања озбиљних поремећаја на тржишту и ванредног или ратног стања.

Дефинисан је израз „снабдевеност“ као снабдевеност становништва пољопривредним и прехрамбеним производима, лековима и медицинским средствима и производима који су неопходни за живот људи и здравље животиња, као и стратешким сировинама и материјалима за репродукцију од посебног значаја или стратешког интереса за Републику Србију.

Такође, предвиђа се да аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе могу у складу са потребама и могућностима, образовати робне резерве, уз сагласност надлежног министарства за послове локалне самоуправе.

Члан 4. утврђује, у складу са смерницама СТО, врсту производа и роба које су неопходне за обезбеђење снабдевености и стабилности, као и облик својине над робним резервама. Прописује се да робне резерве чине пољопривредни и прехрамбени производи, материјал за репродукцију, лекови, медицинска средства и опрема за здравствене и ветеринарске установе и друге облике здравствене службе, нафта и нафтни деривати, опрема и роба за потребе железница, пошта, телекомуникација и енергетике и остали производи од значаја за обезбеђење снабдевености и стабилности. Робне резерве могу да чине и новчана средства у домаћој и иностраној валути и хартије од вредности.

У ставу 3. овог члана је прописано да су робне резерве у јавној својини.

Чланом 5. се прописује да Републичка дирекција за робне резерве (у даљем тексту: Дирекција) врши стручне послове везане за пословање робним резервама и има својство правног лица.

Седиште Дирекције је у Београду, а може имати посебне организационе јединице изван свог седишта.

Члан 6. предвиђа обавезу Дирекције да предузима све потребне мере у циљу благовременог спречавања настанка материјалне штете на роби која чини робне резерве, укључујући и мере за њихову продају, односно поновну куповину, све у циљу постизања транспарентности.

Члан 7. предвиђа да Дирекција послује робним резервама на транспарентан начин, осим у случају ако прописима којима се уређује поступање са подацима значајним за одбрану земље, није другачије одређено и тада директор Дирекције прописује степен тајности података, докумената и уговора који се воде, чувају и закључују у вези са пословима управљања робним резервама, у складу са прописима који уређује тајност података.

II ПРОГРАМ И ПОСЛОВАЊЕ РОБНИМ РЕЗЕРВАМА

Члан 8. регулише период важења и начин доношења програма на основу кога послује Дирекција .

Прописано је да након усвајања буџета за текућу годину, Влада усваја годишњи програм робних резерви и финансијски план за његово спровођење. Годишњим програмом се уређује ниво робних резерви, утврђују се услови под којима Дирекција може да уговара производњу и испоруку појединих врста роба и минимум робних резерви, као и део који ће се образovati у новчаним средствима и хартијама од вредности.

Чланом 9. прописује се начин пословања робним резервама и врсте уговора који се закључују у том пословању. Дирекција послује робним резервама на основу програма, а у пословању закључује уговоре о набавци, смештају, чувању и обнављању робних резерви у циљу постизања снабдевености и стабилности на тржишту, о давању на зајам роба из робних резерви ради обнављања, о технолошким процесима над робом у власништву Дирекције, о донацијама, закупу и другим пословима из делокруга свог рада. Предвиђено је, такође, да се робне резерве могу приоритетно дати на зајам министарству надлежном за унутрашње послове, послове одбране и Војсци Србије, ради обезбеђења основних животних потреба и несметаног функционисања система одбране у условима могућих поремећаја у систему снабдевања.

Због специфичности у погледу уговарања зајма и закупа, предвиђа се да ће Влада прописати ближе услове давања на зајам и у закуп појединих врста роба из робних резерви, а све у циљу одржавања и обнављања робних резерви, као и смањења трошкова складиштења и везаних трошкова.

Члан 10. дефинише начин финансирања и извор средстава за потребе робних резерви и начин располагања истим.

Финансијска средства се утврђују и распоређују финансијским планом који доноси Влада на предлог Дирекције и обезбеђују из буџета Републике и из других извора.

Члан 11. предвиђа се да се робне резерве образују набавком робе, уговарањем производње одређених производа или робном разменом.

Такође, по захтеву министарства надлежног за послове одбране, Дирекција је овлашћена да за потребе министарства надлежног за послове одбране и Војске Србије изврши набавку потребних добара из средстава која ће за те намене одредити министарство надлежно за послове одбране на одговарајућој апропријацији и иста добра складишти, чува и обнавља, о чему ће Влада ближе прописати услове подзаконским актом.

Члан 12. Прописано је да се набавка робе за робне резерве врши у складу са прописима којима се уређује област јавних набавки, осим у изузетним случајевима о чему Влада доноси посебну одлуку. Дирекција примењује одредбе Закона о јавним набавкама приликом набавке роба, али елементе набавке одређује Влада и то је у потпуности у складу са Законом о државној управи, Законом о влади, Законом о министарствима. Постоје стратешке робе за које свака држава има интерес да одреди откупну цену ради заштите пољопривредних произвођача и домаће производње (стратешких интереса државе). Пример је набавка меркантилне пшенице или меркантилног кукуруза у жетви, где сваке године Влада одређује колико ће Дирекција у име државе откупити новог рода и по којој цени.

Члан 13. дефинише начин обнављања у циљу одржавања нивоа робних резерви који је утврђен годишњим програмом. Предвиђено је да се обнављање врши заменом, продајом, набавком и давањем на зајам ради обнављања. Услови продаје су уређени тако да се продаја врши јавним оглашавањем, односно јавним надметањем и избором најповољније понуде, као и преко робне берзе, осим ако Влада другачије не одлучи у случајевима из члана 3. став 1. тачка 2) овог закона, доношењем мере заштите тржишта у складу са одредбама закона који регулише трговину. Предвиђен је изузетак уведен у циљу несметаног функционисања система одбране, па се продаја робе из робних резерви по тржишним условима министарству надлежном за унутрашње послове, министарству надлежном за послове одбране и Војсци Србије врши непосредном погодбом, о чему одлуку доноси Влада.

Члан 14. с обзиром да је ступио на снагу Закон о јавним складиштима пољопривредних производа којим се прописује шта су јавна складишта и начин промета робом која се складишти у истом, овим чланом предвиђа се да ће се у случају да се купује или продаје роба робних резерви која се складишти у јавним складиштима промет може вршити и путем робних записа, у складу са законом који регулише јавна складишта и јавне набавке.

Члан 15 .

Чланом 15. прописује се да се обавезне резерве формирају за случај када је угрожена сигурност снабдевања енергијом и енергентима услед поремећаја у снабдевању енергијом и енергентима. Даље се дефинише да се обавезне резерве формирају у висини 90 дана просечног дневног нето увоза или 61 дан просечне дневне потрошње у Републици Србији, у зависности која количина је већа, односно у складу са преузетим међународним обавезама, при чему обавезне резерве не укључују робне резерве нафте и деривата нафте, количине нафтних деривата у резервоарима возила и осталим саобраћајним средствима, а које служе искључиво за њихов погон, количине деривата нафте које се налазе у складиштима бродова, цевоводима, железничким цистернама, аутоцистернама, складиштима бензинских станица, количине горива ускладиштене код крајњих потрошача, резерве горива Војске Србије, оперативне резерве и друге резерве нафте и деривата нафте.

Обавезне резерве су у јавној својини, а складишта за обавезне резерве су акцизна складишта, односно акцизна и царинска складишта у складу са прописима којима се уређује област акциза.

Обавезне резерве не могу се мешати у истом резервоару са резервама из става 3. овог члана осим по претходно прибављеној сагласности Централног складишног тела из члана 19. став 1. овог закона. У случају из става 6. овог члана, резерве нафте или деривата нафте које се у истом резервоару мешају са обавезним резервама, имају исти третман у погледу извештавања и надзора, сходно овом закону, као и обавезне резерве.

Члан 16. предвиђа да се обавезне резерве могу формирати и одржавати у сировој нафти, дериватима нафте и уговорним правима на куповину одређених количина нафте и деривата нафте, којима се формирају и одржавају обавезне резерве и морају бити предвиђена средњорочним и годишњим програмом, у количини не више од 10% укупних обавезних резерви и примењиваће се уколико постоје проблеми у погледу финансирања формирања обавезних резерви.

Члан 17. Дефинише дугорочни програм постепеног формирања и одржавања обавезних резерви за период од десет календарских година (у даљем тексту: дугорочни програм) који доноси Влада, на предлог министарства надлежног за послове енергетике (у даљем тексту: Министарство) по прибављеној сагласности Дирекције. Министарство прати остварење овог програма и по потреби, по прибављеној сагласности Дирекције, предлаже његово усклађивање са реалним потребама најмање сваке треће године. Влада, на предлог Министарства по прибављеној сагласности Дирекције, ближе прописује услове за обвезнике накнаде за формирање обавезних резерви, капацитете складишта у јавној својини која се користе за потребу обавезних резерви, ближе критеријуме за одређивање структуре и регионалног распореда обавезних резерви нафте и деривата нафте, план и критеријуме инвестирања и инвестиционе изградње и критеријуме прибављања и давања и узимања у закуп складишта и пратеће инфраструктуре.

Чланом 18. дефинише се средњорочни програм формирања и одржавања обавезних резерви за период од три календарске године (у даљем тексту: средњорочни програм), који доноси Влада, на предлог Министарства по прибављеној сагласности Дирекције. На основу средњорочног програма, Министарство по прибављеној сагласности Дирекције доноси годишњи програм формирања и одржавања обавезних резерви за период од једне календарске године (у даљем тексту: годишњи програм).

Средњорочним програмом и годишњим програмом уређује се ниво обавезних резерви, и то: врста, назив, количина, и вредност нафте и деривата нафте, које се формирају и обнављају као обавезне резерве; територијални размештај обавезних резерви; потребан капацитет складишног простора и објеката за смештај и чување обавезних резерви; услови и начин под којима се одређене врсте и количине обавезних резерви обнављају; инвестиционе потребе за изградњу складишног капацитета и пратеће инфраструктуре за обавезне резерве и реконструкцију постојећег складишног капацитета; потребан износ средстава за извршење програма; термин план активности; кључне показатеље ефикасности и друго неопходно за формирање система обавезних резерви.

Годишњи програм из става 2. овог члана доноси се најкасније у року од пет дана од доношења Закона о буџету за наредну годину.

Изузетно од става 3. овог члана годишњи програм из става 2. овог члана за прву

годину формирања и одржавања обавезних резерви може да садржи само тачку 1) и 2) став 3 овог члана.

Члан 19. прописује послове које обавља Министарство, које је Централно складишно тело у складу са Директивом ЕЗ 119/2009, унутар кога ће се образовати посебна организациона целина у саставу Сектора за нафту и гас, у вези формирања, одржавања, инвестирања и извештавања о обавезним резервама, и то: образује и одржава обавезне резерве; одобрава наменско коришћење средстава прикупљених од накнаде за обавезне резерве и користи их за образовање, складиштење и одржавања обавезних резерви, као и за друге послове утврђене овим законом неопходне за организовање и функционисање обавезних резерви; закључује уговоре о складиштењу обавезних резерви у складу са ратификованим међународним билатералним споразумима; закључује уговоре о складиштењу обавезних резерви са складиштарима изабраним кроз послове јавних набавки и са енергетским субјектима који користе резервоаре у јавној својини, води регистар обавезних резерви; сарађује и координира са надлежним државним органима у погледу обављања послова у погледу образовања и функционисања система обавезних резерви; извршава међудржавне уговоре и споразуме који се односе на обавезне резерве; прати количине и квалитет обавезних резерви, као и других услуга у вези са обавезним резервама; извештава Владу о количини структуре, размештају и расположивости обавезних резерви; прати остваривање средњорочног и годишњег програма, одређује приоритете и предлаже мере и активности; друге послове неопходне за формирање и остваривање функционисања система обавезних резерви у Републици Србији.

Влада, на предлог Министарства уз претходну сагласност Дирекције доноси акт којим ближе уређује стратегију и критеријуме набавки и уговарања у циљу образовања обавезних резерви.

Члан 20. прописује послове које обавља Дирекција, који су у вези обавезних резерви и у складу са средњорочним програмом и Годишњим програмом, и то: купује нафту и деривате нафте, кроз послове јавне набавке, у складу са прописима којима се уређује област јавних набавки, односно продаје нафту и деривате нафте ради одржавања обавезних резерви; складишти у својим резервоарима обавезне резерве деривата нафте; уређује додатне услове за складиштење обавезних резерви и средства обезбеђења за ускладиштене обавезне резерве код енергетских субјеката, који имају лиценцу за обављање енергетске делатности складиштења нафте, деривата нафте и биогорива, а не користе резервоаре у јавној својини (у даљем тексту: складиштари); обезбеђује недостајући складишни простор кроз послове јавне набавке у складу са прописима којима се уређује област јавних набавки; управља изградњом нових и реконструкцијом постојећих складишних капацитета; извештава Министарство о количини, структури, размештају и расположивости обавезних резерви.

Члан 21. Прописује да средства за формирање, складиштење, обнављање и друге трошкове везане за обавезне резерве, као и инвестиције у складишта и пратећу инфраструктуру, обезбеђују се у буџету Републике Србије, у висини која се за сваку годину одређује законом о буџету Републике Србије у оквиру раздела Министарства.

Средства за реализацију програма из члана 18. став 1. обезбеђују се у буџету Републике Србије у складу са утврђеним лимитима у фискалној стратегији за текућу годину, са пројекцијама за наредне две године.

Чланом 22. дефинише се да се висина накнаде за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте, начин обрачуна и начин плаћања ове накнаде, као и располагања средствима ове накнаде, прописује Влада на предлог Министарства, министарства надлежног за послове финансија и министарства надлежног за послове трговине, а на основу потребног износа средстава за извршење средњорочног и годишњег програма, потрошње деривата нафте у претходној календарској години и временског периода за формирање обавезних резерви.

Прописано је да су обавезници накнаде за формирање обавезних резерви нафте и деривата нафте, енергетски субјекти који обављају енергетску делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом и имају лиценцу за обављање ових енергетских делатности.

Средства прикупљена по основу ове накнаде, приход су буџета Републике Србије.

Члан 23. Дефинише да складиштар и енергетски субјект који користи складишта у јавној својини, а са којим је Дирекција закључила уговор о складиштењу обавезних резерви

дужан је да овлашћеном представнику Дирекције обезбеди слободан приступ складишту и ставити на увид целокупну документацију која се односи на обавезне резерве, а овлашћени представник Дирекције није дужан да најави свој долазак. Такође, обавезне резерве могу да се складиште и на територији других држава с којима је претходно закључен међудржавни споразум о складиштењу обавезних резерви, на основу потписаног уговора са Министарством, а обавезне резерве других држава које се на основу међудржавних споразума складиште на територији Републике Србије или су у превозу преко територије Републике Србије, не могу бити предмет никаквих мера којима би се ограничило располагање таквим резервама и њихова отпрема с државног подручја Републике Србије.

Члан 24. прописује да се складиштење обавезних резерви, сходно средњорочном и годишњем програму, врши у складиштима Дирекције и у складиштима енергетских субјеката у јавној својини, сагласно прописима којима се уређује јавна својина. У случају да су наведени резервоари попуњени, складиштење обавезних резерви се, по потреби, врши и у складиштима других енергетских субјеката који поседују лиценцу за складиштење нафте и деривата нафте (у даљем тексту: складиштари), сагласно одредбама овог закона. Складишни простор за смештај и чување обавезних резерви обезбеђује се куповином, реконструкцијом, изградњом, променом намене постојећих објеката или узимањем у закуп недостајућег складишног простора у складу са средњорочним и годишњим програмом.

Члан 25. прописује да енергетски субјекти који користе резервоаре у јавној својини, обављају послове складиштења обавезних резерви као поверене послове и складиште обавезне резерве у складу са уговором о складиштењу закљученим са Дирекцијом. Цену складиштења у складиштима у јавној својини предлаже Министарство, на основу Методологије за одређивање цене складиштења у складиштима коју утврђује Влада и којом се утврђују елементи за обрачун и начин обрачуна цене складиштења одређене врсте обавезних резерви у одређеном складишту, који садрже оправдане трошкове пословања који чине: трошкове амортизације, одржавања, изградње, реконструкције и модернизације објеката, руковања складиштима, осигурања, заштите животне средине и друге трошкове пословања којима се обезбеђује одговарајућа стопа и рок повраћаја средстава од инвестиција у енергетске објекте за складиштење обавезних резерви.

Члан 26. Прописује да складиштари који су на јавном тендеру понудили најповољније услове складиштења, складиште обавезне резерве у складу са уговором о ускладиштењу закљученим са Дирекцијом, а под најповољнијим условима складиштења сматра се најнижа понуђена цена складиштења обавезних резерви, уз испуњавање свих других услова прописаних јавним тендером.

Чланом 27. је прописано да су складиштари дужни да приликом закључења уговора са Дирекцијом, предају Дирекцији утврђена средства обезбеђења за ускладиштене обавезне резерве.

Члан 28. Дефинише регистар обавезних резерви који води Министарство, сходно овом закону, закљученим уговорима о складиштењу обавезних резерви, о количини, квалитету, просторном распореду, месечним и другим извештајима обавезних резерви. Складиштари и енергетски субјекти који користе резервоаре у јавној својини дужни су доставе Дирекцији податке потребне за вођење регистра, а Дирекција је дужна да их достави Министарству, заједно са подацима за количине ускладиштене у својим резервоарима који су потребни за вођење регистра. Министарство ближе прописује садржај и начин вођења регистра.

Члан 29. Предвиђа да Министарство прописује образац месечног извештаја о количини, квалитету, структури и размештају обавезних и других резерви нафте, а да су складиштари и енергетски субјекти који користе резервоаре у јавној својини, дужни да састављају месечне извештаје на прописаном обрасцу и достављају их Дирекцији најкасније до десетог у месецу за претходни месец и да је Дирекција дужна да их достави Министарству најкасније до петнаестог у месецу на наредни месец.

Чланом 30. дефинисане су дужности Дирекције, енергетских субјеката који користе резервоаре у јавној својини и складиштара који складиште обавезне резерве, и то: да на захтев надлежног инспектора, односно другог лица овлашћеног од Министарства ставе на увид исправе и сву потребну документацију која се односи на обавезне резерве; да посебно означе и издвоје резервоаре намењене за обавезне резерве; да у сваком тренутку имају на стању ускладиштену количину обавезних резерви одговарајућег квалитета, осим у случају обнављања обавезних резерви и више силе, о чему обавештавају Министарство; да у сваком

тренутку обезбеде приступ ускладиштеним обавезним резервама надлежном инспектору, односно другом лицу овлашћеном од Министарства. Поред наведеног, Дирекција и Складиштари који складиште обавезне резерве дужни су да предузму потребне мере ради благовременог спречавања настанка материјалне штете на роби која чини обавезне резерве, укључујући и мере за њихову продају, односно поновну куповину.

Члан 31. предвиђа да Влада, на предлог Министарства, доноси програм мера како би у случају када је угрожена сигурност снабдевања енергијом и енергентима било омогућено брзо, ефикасно и транспарентно стављање на тржиште Републике Србије једног дела или свих обавезних резерви или посебних ограничења потрошње, тако да се деривати нафте доделе одређеним групама потрошача, на основу приоритета.

IV УПРАВЉАЊЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ СКЛАДИШНОГ ПРОСТОРА ЗА СМЕШТАЈ И ЧУВАЊЕ РОБНИХ РЕЗЕРВИ

Члан 32. прописује где се чувају робе робних резерви - Дирекција складишти робне резерве у сопственим складиштима, јавним складиштима, код привредних субјеката, произвођача и других лица, односно када се ради о лековима, медицинским средствима код правних лица којима је издата дозвола за промет лекова и медицинских средстава на велико са којима се закључује уговор о чувању, складиштењу, односно обнављању робних резерви. Одлуку о изградњи, располагању, односно прибављању складишног простора за смештај и чување робних резерви као и стављању хипотеке на непокретностима које користи за обављање своје делатности, доноси Влада, на предлог Дирекције, а одлуку о коришћењу, односно давању у закуп и отказу уговора о закупу, доноси Дирекција.

Члан 33. прописује на који начин Дирекција обезбеђује складишни простор, при чему је предвиђено да се исти може обезбедити куповином, реконструкцијом, изградњом или променом намене постојећих објеката, средствима која су годишњим програмом предвиђена за инвестиционе потребе. Годишњим програмом се утврђују инвестиционе потребе, нарочито према врсти, намени и величини објеката, као и изворима и висини потребних средстава за изградњу.

Члан 34. дефинише могућност да се опрема и непокретности које користи Дирекција, а нису у потпуности искоришћене за складиштење робних резерви, могу дати у закуп на одређено време, путем јавног огласа, односно јавног надметања или изузетно, кад се може дати на коришћење без плаћања надокнаде, уз услов текућег и инвестиционог одржавања. Влада ближе прописује услове у погледу издавања у закуп слободног складишног простора и давања на коришћење без плаћања надокнаде.

Члан 35. прописује да роба из робних резерви, односно средства, непокретности или опрема, не може да буде предмет залоге нити обезбеђења потраживања трећих лица према складиштару или закупцу, као ни предмет било какве употребе, промене намене или убирања плодова без сагласности Дирекције.

Члан 36. дефинише и таксативно набраја дужности складиштара или другог лица коме је роба из робних резерви, складиште или опрема поверена на чување.

V ПОСЛОВАЊЕ РОБНИМ РЕЗЕРВАМА У СЛУЧАЈУ ВАНРЕДНОГ СТАЊА, НЕПОСРЕДНЕ РАТНЕ ОПАСНОСТИ И РАТА

Члан 37. дефинише пословање робним резервама у случају ванредне ситуације, ванредног или ратног стања, при чему Дирекција наставља са пословањем на начин и под условима које одреди Влада. На основу посебног акта Владе, правна лица која производе, односно врше послове робног промета роба које су утврђене у структури робних резерви, су дужна да у случају ванредног или ратног стања производе, односно продају такве робе ради попуне и обнављања робних резерви.

VI НАДЗОР

Члан 38. прописује да надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши министарство надлежно за послове трговине и пољопривреде преко тржишних и пољопривредних инспектора, као и министарство надлежно за послове енергетике и министарство надлежно за послове финансија, у складу са овлашћењима прописаним законом којим се уређује промет робе и услуга, односно други надлежни органи у складу са овлашћењима прописаним законом и прописима који су донети за спровођење тих закона.

VII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39. Овим чланом се предвиђа да ће се новчаном казном од од 1.500.000 до 3.000.000,00 динара казнити за привредни преступ правно лице ако: не поштује услове складиштења обавезних резерви у складу са чланом 20. тачка 3. и 4. овог закона; уколико не плати накнаду у складу са одредбом члана 22. овог закона; не омогући лицу овлашћеном од стране Дирекције да врши контролу количине и квалитета ускладиштених обавезних резерви, у складу са чланом 23. овог закона; не поштује обавезе из уговора о складиштењу обавезних резерви закљученог са Дирекцијом складу са одредбама члана 27. овог закона; не достави Дирекцији податке потребне за вођење регистра у складу са чланом 28. овог закона; не обезбеди да резерве нафте или деривата нафте које се у истом резервоару мешају са обавезним резервама, имају исти третман у погледу извештавања и надзора, сходно овом закону, као и обавезне резерве, у складу са чланом 15. став 6. овог закона; на захтев надлежног инспектора не стави на увид исправе и сву потребну документацију која се односи на обавезне резерве у складу са чланом 30. став 1. тачка 1. овог закона; не означи посебно и издвоје резервоаре намењене за обавезне резерве у складу са чланом 30. став 1. тачка 2. овог закона; нема у сваком тренутку на стању ускладиштену количину обавезних резерви одговарајућег квалитета у складу са чланом 30. став 1. тачка 3. овог закона; не обезбеде приступ ускладиштеним обавезним резервама надлежном инспектору, односно другом лицу овлашћеном од Министарству у складу са чланом 30. став 1. тачка 4. овог закона; не предузму потребне мере ради благовременог спречавања настанка материјалне штете на роби која чини обавезне резерве у складу са чланом 30. став 2. овог закона. Прописано је да се уз привредни преступ из става 1. овог члана, правном лицу изриче и заштитна мера забрана правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу – енергетском делатношћу у трајању од шест месеци до три године.

Чланом 40. уводи се и прекршајна одговорност за правно лице, односно одговорно лице у правном лицу, уколико не измирује накнаду за обавезне резерве нафте и деривата нафте. Новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако не плати накнаду у складу са одредбом члана 22. овог закона, а казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000,00 до 150.000,00 динара, а предузетник новчаном казном од 50.000,00 до 500.000,00 динара. Поред прекршајне казне предвиђа се да се правном лицу изриче и заштитна мера забрана правном лицу да врши одређене делатности – енергетска делатност у трајању од шест месеци до годину дана и да се предузетнику, уз прекршајну казну изриче и заштитна мера вршења одређених делатности – енергетске делатности у трајању од шест месеци до годину дана.

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41. Прописан је рок од 6 месеци за доношење подзаконских аката за спровођење овог закона, до ког рока ће се примењивати подзаконска акта донета на основу Закона о робним резервама („Службени гласник РС“, број 18/92), осим аката који су предвиђени у делу III Формирање и коришћење обавезних резерви нафте и деривата нафте који ће бити донети у року од десет месеци од дана ступања на снагу овог закона. Подзаконски акт из члана 22. овог закона биће донет до 1. новембра 2013. године. Предвиђено је да ће се члан 22, 39 став 1. тачка 2. и члан 40. примењивати до почетка примене прописа којим ће се регулисати област накнада.

Прописано је и да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о робним резервама („Службени гласник РС“, број 18/92) и да овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

IX СТУПАЊЕ НА СНАГУ И ПОЧЕТАК ПРИМЕНЕ

Чланом 42. и 43. прописано је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о робним резервама („Службени гласник РС“, број 18/92), а овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, осим одредбе чл. 22. овог закона које се примењују од 1. марта 2014. године.

IV СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

У складу са закључцима са 1. Нафтног форума, Секретаријат Енергетске заједнице је у јулу 2010. године ангажовао „Petroleum Development Consultants limited“ (PDC) за израду студије „Обавезне резерве нафте у Енергетској заједници“ (у даљем тексту: Студија). За Републику Србију Студија је обухватила процену потрошње до 2020. године која је рађена према МАЕД моделу, који је припремила Интернационална агенција за атомску енергију.

Према подацима из наведене студије, као и следећим параметрима

- почетна година за формирање обавезних резерви нафте и деривата је 2014; (након успостављања законодавног оквира и обезбеђења почетних финансијских средстава);
- цена сирове нафте типа Урал од 117 усд/ббл;
- цена „корпе производа“ од 592 €/тона;
- цена изградње складишних капацитета од 200 €/м³ за сирову нафту;
- цена изградње складишних капацитета за деривате нафте од 240 €/м³ и
- цена оперативних трошкова рада складиштара од 15.2 €/м³.
- потрошња се у 2020-2023 се неће битније мењати

процењено је да су за формирање обавезних резерви нафте потребна средства у износу од око 700 милиона евра у периоду 2014-2023 година.

С обзиром да су наведени параметри подложни промени наведена вредност је помешива. За обезбеђење ових средстава законом је прописана накнада чији су обвезници енергетски субјекти који обављају енергетску делатност производње деривата нафте и трговине нафтом, дериватима нафте, биогоривима и компримованим природним гасом и имају лиценцу за обављање ових енергетских делатности.

За формирање Централог складишног тела, нове организационе јединице у саставу Сектора за нафту и гас потребно је обезбедити у буџту Републике Србије средства у износу око 8 милиона динара на годишњем нивоу. Имајући у виду да се усвајање закона очекује у трећем кварталу, у 2013. години потребно је обезбедити износ од око 2.000.000,00 динара који није планиран у буџету за 2013. годину.